

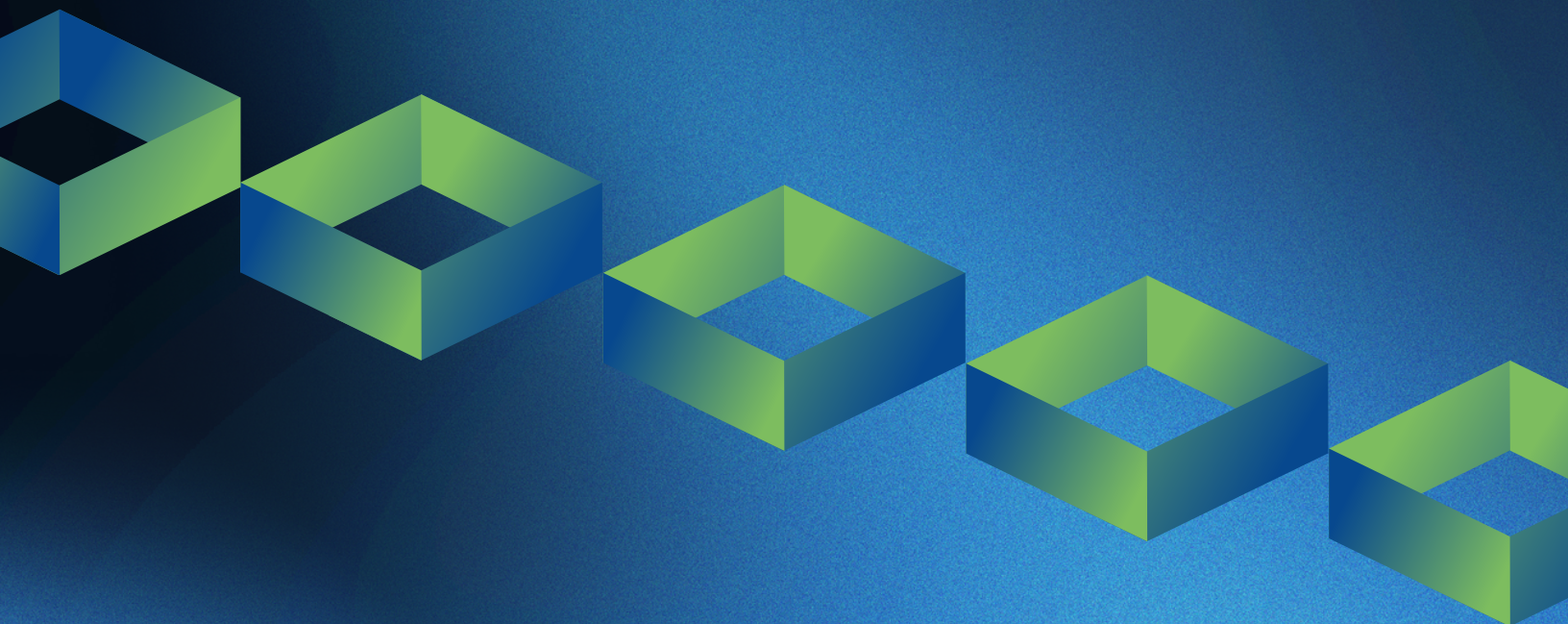
LEGALIS

GODIŠNJI IZVEŠTAJ ZA 2025. GODINU

**UDRUŽENJE ZA ZAŠTITU SOFTVERA –
LEGALIS**

Važna ažuriranja i opšti
pregled aktivnosti.

SADRŽAJ

- 3 Uvodna reč**
- 4 Glavne aktivnosti**
- 5 Organizovane konferencije i stručni događaji**
- 7 Medijske aktivnosti i edukacija javnosti**
- 8 Učešće na partnerskim događajima**
- 10 Saradnje i partnerstva u 2025. godini**
- 12 Javne nabavke – pregled za 2025. godinu**
- 13 Planovi za 2026. godinu**
- 14 Zaključak & Zahvalnice**

UVODNA REČ PRESEDNIKA UDRUŽENJA

Anja Černoh

Predsednik Udruženja za
zaštitu softvera - LegaliS

Poštovani članovi, partneri i saradnici,

Godina 2025. bila je izuzetno dinamična i značajna za Udruženje za zaštitu softvera - LegaliS. Nastavili smo da jačamo poziciju vodeće organizacije u Srbiji u borbi protiv softverske piraterije i promociji zakonite upotrebe softvera. Ostvarili smo značajan napredak u svim ključnim oblastima - edukaciji, javnim nabavkama, saradnji sa državnim institucijama i međunarodnoj vidljivosti.

Nastavili smo našu misiju unapređenja kulture zakonitog korišćenja softvera, jačanja pravne sigurnosti na tržištu i pružanja stručne podrške institucijama, privredi i ključnim akterima digitalnog okruženja.

Posebno smo ponosni na činjenicu da su Smernice za naručioce za dodelu ugovora u oblasti IT usluga i dobara, izrađene u saradnji sa relevantnim institucijama i uz stručnu podršku Udruženja LegaliS, konačno predstavljene i počele da se primenjuju u praksi, kao i na kontinuirani pad upotrebe nelegalnog softvera u kontrolisanim subjektima, ostvaren kroz zajedničke aktivnosti sa Tržišnom inspekcijom.

Hvala vam na poverenju i podršci - zajedno gradimo sigurnije i odgovornije digitalno okruženje u Republici Srbiji.

Glavne aktivnosti i postignuća u 2025. godini

Tokom 2025. godine, LegaliS je:

Učestvovao u preko 10 velikih IT događaja

Održao online obuke za tržišne inspektore u martu i aprilu

Učestvovao kao stručna podrška u izradi i promociji Smernica za naručioce za dodelu ugovora u oblasti IT usluga i dobara

Pratio 662 objavljene javne nabavke iz IT sektora

Uputio 360 pitanja i zahteva za pojašnjenje tenderske dokumentacije

Ojačao saradnju sa distributerima i vodećim tehnološkim partnerima iz IT industrije

Promovisao zakonito korišćenje softvera kroz medije i partnerstva

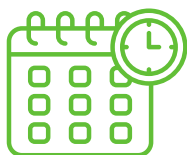
Zaključak: Sve ove aktivnosti potvrđuju posvećenost udruženja LegaliS unapređenju transparentnosti, zakonitosti i kvaliteta javnih nabavki u IT sektoru, uz kontinuirano jačanje saradnje između institucija i tehnološke industrije.

Organizovane konferencije i stručni događaji

PROTECTION OF IP IN DIGITAL ENVIRONMENT

Organizator i aktivni učesnik

2 dana

180 učesnika

12 zemalja

Udruženje LegaliS je, drugi put zaredom, bilo jedan od organizatora i aktivnih učesnika međunarodne konferencije „Protection of IP in Digital Environment“. Dvodnevni događaj održan je u hotelu Mona Plaza Beograd i okupio preko 180 učesnika iz 12 zemalja.

Konferencija je okupila vodeće stručnjake iz oblasti zaštite intelektualne svojine, predstavnike WIPO, pravnike, IT profesionalce i tehnološke kompanije. **Ključne teme uključivale su:**

- **Sporove oko internet domena i trendove u domenskom poslovanju**
- **Online zaštitu brendova**
- **Autorska prava u digitalnom prostoru, sa posebnim fokusom na softver i veštačku inteligenciju**
- **Rizike piraterije i nove modele tehnološke zaštite**

Više informacija o konferenciji, uključujući program i učesnike, dostupno je na zvaničnoj stranici konferencije, čiji link ostavljamo u nastavku – [**Protection of IP in Digital Environment.**](#)

Organizovane konferencije i stručni događaji

PROTECTION OF IP IN DIGITAL ENVIRONMENT

Organizator i aktivni učesnik

Kroz svoje učešće, Udruženje LegaliS ukazalo je na **ključne izazove u oblasti zaštite prava intelektualne svojine u digitalnom okruženju**, sa posebnim fokusom na **softver** kao jedno od najosetljivijih i najčešće povređivanih autorskih dela.

Predstavljani su praktični problemi sa kojima se kompanije suočavaju u zaštiti softverskih rešenja, uključujući:

- neovlašćeno korišćenje,
- neadekvatno licenciranje
- i nedovoljnu primenu postojećih mehanizama zaštite.

Istovremeno, Udruženje LegaliS je predstavilo preporuke usmerene na jačanje sistema zaštite intelektualne svojine i efikasniju primenu propisa u praksi, u cilju stvaranja predvidivog i bezbednog okruženja za zaštitu softvera, u skladu sa važećim nacionalnim propisima i međunarodnim standardima.

Više informacija o konferenciji, uključujući program i učesnike, dostupno je na zvaničnoj stranici konferencije, čiji link ostavljamo u nastavku – [**Protection of IP in Digital Environment.**](#)

Medijske aktivnosti i edukacija javnosti

PC Press video podcast

U martu 2025. godine, predstavnici Udruženja LegaliS, Anja Černoh i Stefan Bojović, gostovali su u PC Press video podcastu na temu „Kontrola (ne)legalnosti softvera u firmama“.

Tokom razgovora, obrađena su ključna pitanja od značaja za poslovnu zajednicu, uključujući:

- način sprovođenja kontrola i moguće ishode inspeksijskog nadzora,
- postupanje tržišne inspekcije u slučajevima kada se utvrdi nelegalan softver,
- procenu procenta nelegalnog softvera u Srbiji,
- načine provere legalnosti softvera koji kompanije koriste,
- rizike neadekvatno odabranih ili pogrešno primenjenih modela licenciranja, koji mogu rezultirati time da je softver plaćen, ali ne i zakonito korišćen.

Gostovanje je doprinelo podizanju svesti o značaju zakonite upotrebe softvera i dodatno osnažilo ulogu LegaliS-a kao relevantnog sagovornika u ovoj oblasti.

Video-podcast je dostupan putem sledećeg linka, koji ostavljamo u nastavku – [Kontrola \(ne\) legalnosti softvera u firmama](#).

Učešće na partnerskim događajima

KimTec DemoRoom

U maju 2025. godine, LegaliS je učestvovao na KimTec DemoRoom događaju posvećenom temi Microsoft Windows Server 2025 – budućnost poslovnih infrastruktura.

Tokom događaja predstavljene su teme poput hiper-konvergirane infrastrukture (HCI), kao i savremeni pristupi modernizaciji IT sistema. Predstavnici LegaliS-a održali su predavanje na temu „Kako se osigurati od ilegalnog softvera“, sa fokusom na pravne, bezbednosne i poslovne rizike nelegalnog softvera.

ALSO Srbija – Channel Trends+Visions 2025

Udruženje LegaliS učestvovalo je na ALSO Srbija partnerskom skupu održanom u Fruškim termama tokom maja meseca, pod nazivom ALSO Channel Trends+Visions 2025. Događaj je okupio ključne aktere IT tržišta i distributivne mreže, a LegaliS je kroz svoje prisustvo doprineo diskusiji o značaju zakonitog korišćenja softvera, ulozi edukacije partnera i odgovornosti u IT lancu snabdevanja.

Comtrade Microsoft partnerski skup

Na Microsoft partnerskom skupu u organizaciji Comtrade-a, razmatrane su ključne teme vezane za kraj podrške za Windows 10, prednosti prelaska na Windows 11, kao i nove mogućnosti koje donose Office 2024 i ExpertZone.

Udruženje LegaliS je tokom skupa aktivno učestvovalo u diskusijama posvećenim zaštiti softvera sa posebnim osvrtom na rizike koje donosi korišćenje softvera bez važeće podrške i odgovarajućih licenci. Učešće LegaliS-a doprinelo je podizanju svesti partnerske zajednice o važnosti usklađenosti sa propisima iz oblasti prava intelektualne svojine, kao i jačanju dijaloga između tehnoloških kompanija, distributera i krajnjih korisnika u cilju unapređenja prakse zakonite upotrebe softverskih rešenja.

Učešće na partnerskim događajima

KimTec Enterprise Partner Day 2025

Udruženje LegaliS učestvovalo je na KimTec Enterprise Multivendor Partner Day događaju – TechPulse, održanom 2. oktobra 2025. godine u Beogradu. Događaj je okupio vodeće tehnološke partnere i predstavio najnovija rešenja koja oblikuju budućnost poslovanja, uključujući HPE, Lenovo, H3C, CyberPower, HUAWEI, Microsoft Copilot+PC, Red Hat i druge.

LegaliS je predstavljen kao partner u razvoju kulture zakonitog korišćenja softvera i odgovornog poslovanja u digitalnom okruženju.

Sinergija 25

U decembru 2025. godine, LegaliS je učestvovao na konferenciji Sinergija 25, vodećem regionalnom događaju koji povezuje tehnologiju i biznis u Jugoistočnoj Evropi. Pod sloganom „Let’s AI!“, konferencija je omogućila uvid u najnovije trendove digitalne transformacije, uz poseban osvrt na bezbednost, odgovornost i zaštitu prava intelektualne svojine u kontekstu savremenih IT rešenja.

Sažetak:

Tokom 2025. godine, LegaliS je aktivno učestvovao na ključnim partnerskim događajima, jačajući svoje prisustvo u regionalnom IT i poslovnom ekosistemu. Kroz stručna predavanja i učešće u relevantnim diskusijama, dodatno je učvrstio svoju ulogu pouzdanog savetnika na preseku tehnologije, prava i biznisa.

Ključna poruka:

LegaliS nije samo prisutan tamo gde se vode važne industrijske diskusije – on ih aktivno oblikuje, razvija strateška partnerstva i podstiče kulturu zakonite, odgovorne i održive upotrebe softvera kroz ceo IT lanac vrednosti.

Saradnje i partnerstva u 2025. godini

Tokom 2025. godine, Udruženje LegaliS nastavilo je saradnju sa ključnim partnerima iz javnog i privatnog sektora. Poseban iskorak predstavlja prvo učešće Udruženja na ALSO Srbija partnerskom skupu.

LegaliS je tokom godine saradivao sa:

- Kancelarijom za javne nabavke,
- Tržišnom inspekcijom Republike Srbije,
- vodećim IT kompanijama i distributerima,
- međunarodnim i regionalnim organizacijama iz oblasti zaštite intelektualne svojine.

Javne nabavke i Smernica za naručioce za dodelu ugovora u oblasti IT usluga i dobara

Dana 26. septembra 2025. godine, Kancelarija za javne nabavke, u saradnji sa UNDP-om, a uz podršku Udruženja za zaštitu softvera – LegaliS, organizovala je prezentaciju **Smernica za naručioce za dodelu ugovora u oblasti IT usluga i dobara**. Smernice su izrađene u okviru projekta „**EU podrška za upravljanje javnim finansijama u Srbiji**“, koji finansira Evropska unija, a sprovodi UNDP u saradnji sa Kancelarijom za javne nabavke.

U okviru događaja, učesnicima su predstavljene relevantne odredbe Zakona o javnim nabavkama koje se odnose na IT usluge i dobra, kao i praktični primeri iz sprovedenih postupaka javnih nabavki. Poseban akcenat stavljen je na izazove i dobre prakse u oblasti nabavke IT opreme i softvera, uključujući pitanja licenciranja i usklađene i odgovorne upotrebe softverskih rešenja.

Udruženje LegaliS je tokom prezentacije podelilo svoja iskustva i nalaze koji su proistekli iz višegodišnjeg monitoringa javnih nabavki u IT sektoru, sa posebnim fokusom na usklađenost tehničkih specifikacija sa važećim propisima i standardima, kao i na prevenciju rizika od nezakonite upotrebe softvera.

Učešćem u ovom projektu, Udruženje LegaliS dalo je doprinos unapređenju transparentnosti, zakonitosti i efikasnosti postupaka javnih nabavki u oblasti informacionih tehnologija, kao i jačanju kapaciteta naručilaca za odgovorno i održivo upravljanje IT resursima.

Saradnje i partnerstva u 2025. godini

Obuke za tržišne inspektore

Tokom marta i aprila 2025. godine, Udruženje LegaliS organizovalo je četiri specijalizovane online obuke namenjene tržišnim inspektorima Republike Srbije. Na svakoj obuci učestvovalo je preko 25 inspektora, što ukupno predstavlja značajan obuhvat relevantnih predstavnika nadležnih organa koji se u praksi susreću sa pitanjima legalnosti softvera. Obuke su bile fokusirane na:

- aktuelne modele licenciranja softvera i najčešće greške u njihovom tumačenju,
- prepoznavanje nelegalnih i nepravilno pribavljenih licenci,
- bezbednosne i pravne posledice korišćenja nelegalnog softvera, praktične primere iz nadzorne prakse i načine postupanja u konkretnim slučajevima.

Efekti obuka

Povratne informacije učesnika ukazale su na visok stepen korisnosti obuka, posebno u delu koji se odnosi na razumevanje razlika između pojedinih tipova licenci, kao i na prepoznavanje situacija u kojima je softver formalno kupljen, ali ne i zakonito korišćen.

Kao neposredan efekat obuka, zabeleženo je:

preciznije formulisani zahtevi prema kontrolisanim subjektima,

unapređena komunikacija između tržišne inspekcije i privrednih subjekata u procesu otklanjanja nepravilnosti.

*Obuke su doprinele **ujednačavanju prakse i jačanju preventivne uloge tržišne inspekcije**, što je jedan od ključnih ciljeva saradnje Udruženja LegaliS sa nadležnim institucijama.*

Javne nabavke – pregled za 2025. godinu

Tokom 2025. godine, Udruženje LegaliS aktivno je pratilo postupke javnih nabavki u oblasti IT opreme i softverskih rešenja. Poseban fokus bio je usmeren na usklađenost zahteva koji se odnose na softverske licence, tehničke specifikacije i dokazivanje legalnosti ponuđenih rešenja.

Mesec	Objavljene nabavke	Upućena pitanja	Procenat reagovanja
Januar	7	6	86%
Februar	27	20	74%
Mart	58	33	57%
April	60	35	58%
Maj	56	19	34%
Jun	55	29	53%
Jul	47	25	53%
Avgust	44	26	59%
Septembar	61	40	66%
Oktobar	76	43	57%
Novembar	102	60	59%
Decembar	85	29	35%
UKUPNO	678	365	54%

Rezultati intervencija u javnim nabavkama

Na osnovu sprovedenih analiza i intervencija, u značajnom broju postupaka (okvirno oko trećine) naručioci su, nakon sugestija Udruženja LegaliS, izmenili ili dopunili tendersku dokumentaciju. Ove izmene su u najvećem broju slučajeva doprinele jasnijem definisanju zahteva, smanjenju prostora za različita tumačenja i sprečavanju mogućnosti isporuke neadekvatnih ili nezakonitih softverskih rešenja.

Najčešće ispravljene nepravilnosti

- neprecizno definisani zahtevi za softverske licence,
- izostanak zahteva za dokazivanje legalnosti softvera,
- korišćenje opštih formulacija koje su ostavljale prostor za neadekvatne ponude,
- neusklađene tehničke specifikacije (neusklađenost softvera i hardvera).

Intervencije Udruženja LegaliS značajno su doprinele unapređenju kvaliteta tenderske dokumentacije, smanjenju rizika od nabavke nelegalnog softvera i jačanju transparentnosti postupaka javnih nabavki. Istovremeno, ovakav pristup imao je i preventivni efekat, jer je doprineo podizanju svesti naručilaca o važnosti pravilnog planiranja IT nabavki i zakonite upotrebe softvera, kao i dugoročnoj zaštiti javnih sredstava.

Planovi za 2026. godinu

2026 MARCH

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Na osnovu rezultata ostvarenih tokom 2025. godine, Udruženje LegaliS ulazi u 2026. godinu sa jasnim strateškim ciljevima i planovima daljeg razvoja.

Edukacija i jačanje kapaciteta

U 2026. godini planirano je:

- proširenje programa obuka za tržišne inspektore, sa posebnim fokusom na nove modele licenciranja i upotrebu veštačke inteligencije,
- organizacija dodatnih edukativnih sesija za naručioce u javnim nabavkama,
- razvoj praktičnih vodiča i smernica za privredne subjekte u vezi sa zakonitim korišćenjem softvera.

Javne nabavke i institucionalna saradnja

LegaliS će nastaviti intenzivan monitoring javnih nabavki, uz:

- dalju saradnju sa Kancelarijom za javne nabavke,
- unapređenje smernica i preporuka za IT nabavke,
- jačanje preventivne uloge kroz pravovremene intervencije i savetodavnu podršku naručiocima.

Međunarodna saradnja i regionalno širenje

Na osnovu ostvarenih rezultata, prepoznatljivosti i rastućeg interesovanja partnera, Udruženje LegaliS planira širenje svojih aktivnosti van granica Republike Srbije.

U 2026. godini, poseban fokus biće stavljen na:

- pokretanje aktivnosti i formalno prisustvo LegaliS-a u Hrvatskoj, kao prvom koraku regionalnog širenja,
- širenje aktivnosti i uspostavljanje saradnje u Bugarskoj i Rumuniji, kroz povezivanje sa lokalnim partnerima i relevantnim institucijama,
- razmatranje daljeg razvoja i saradnje u Turskoj, u saradnji sa lokalnim partnerima i relevantnim institucijama,
- razmenu iskustava i dobre prakse na regionalnom nivou, sa ciljem unapređenja zaštite softvera i intelektualne svojine.

Ovi planovi predstavljaju prirodan nastavak rada Udruženja i rezultat su prepoznatog kvaliteta, stručnosti i kredibiliteta koji je LegaliS izgradio tokom svog dosadašnjeg delovanja.

Zaključak & Zahvalnice

ZAKLJUČAK

Tokom 2025. godine, Udruženje LegaliS nastavilo je da jača svoju poziciju kao relevantan akter u oblasti zaštite softvera i intelektualne svojine.

Kroz edukaciju, saradnju sa institucijama, prisustvo na ključnim IT događajima i aktivan monitoring javnih nabavki, Udruženje je dalo značajan doprinos razvoju zakonitog i bezbednog digitalnog okruženja u Republici Srbiji.

ZAHVALNICE

Udruženje LegaliS izražava iskrenu zahvalnost svojim osnivačima, svim partnerima, institucijama, članovima i saradnicima koji su tokom 2025. godine pružili podršku radu Udruženja i aktivno doprineli realizaciji planiranih aktivnosti i ostvarenju zajedničkih ciljeva. Njihova posvećenost, otvorenost za saradnju i spremnost na razmenu znanja bili su od ključnog značaja za unapređenje kulture zakonitog korišćenja softvera, jačanje zaštite intelektualne svojine i unapređenje transparentnosti u oblasti IT nabavki. Zahvaljujući zajedničkim naporima, Udruženje LegaliS je tokom 2025. godine dodatno učvrstilo svoju ulogu pouzdanog partnera u izgradnji bezbednog i odgovornog digitalnog okruženja.